

การละเมิดโดยตรงจะแยกกำหนดการกระทำที่ถือว่าเป็นการละเมิดตามประเภทของงาน แต่การละเมิดโดยทางอ้อมนี้คลุมถึงงานทุกประเภทที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์ การกระทำที่ถือว่าเป็นการละเมิดโดยทางอ้อมตามมาตรา 31 ซึ่งบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

“ผู้ใดรู้อยู่แล้วหรือมีเหตุอันควรรู้อย่างใดได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่งานนั้นเพื่อแสวงหากำไร ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้กระทำได้ดังต่อไปนี้

- (1) ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย ให้เช่า เสนอให้เช่า ให้เช่าซื้อ หรือเสนอให้เช่าซื้อ
- (2) เผยแพร่ต่อสาธารณชน
- (3) แจกจ่ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์
- (4) นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

6. คดีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ และสิทธิของนักแสดง คดีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และสิทธิของนักแสดงตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ตั้งแต่มาตรา 62 ถึงมาตรา 66 มีประเด็นหรือโครงสร้างของกฎหมายที่น่าพิจารณาได้แก่ใครมีสิทธิดำเนินคดีหรือใครที่จะเป็นผู้เสียหาย ข้อสันนิษฐานของกฎหมาย และอายุความฟ้องคดี

6.1 ผู้เสียหายคือเจ้าของลิขสิทธิ์ หากพิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมายลิขสิทธิ์ ตามมาตรา 62 อันเกี่ยวกับข้อสันนิษฐานของกฎหมาย การชดเชยค่าเสียหายตามมาตรา 64 การใช้สิทธิขอให้ระงับหรือละเว้นการละเมิดตามมาตรา 65 หรือมาตราอื่นๆ ในส่วนของค่าเสียหายที่เป็นค่าปรับ หรือการกำหนดให้สิ่งที่ทำขึ้นมาโดยละเมิดลิขสิทธิ์ที่ยังเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้กระทำละเมิดให้ตกเป็นของเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นต้น เห็นได้ชัดว่าผู้เสียหายได้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์

ในประเด็นผู้เสียหายที่มีสิทธิดำเนินคดีกับผู้ละเมิด มีปัญหาที่นำมาพิจารณาคือผู้ได้รับอนุญาตโดยเด็ดขาดแต่เพียงผู้เดียวให้ใช้งานอันมีลิขสิทธิ์ และเป็นการอนุญาตให้ตลอดอายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ซึ่งเป็นการอนุญาตที่ระบุห้ามเจ้าของลิขสิทธิ์ใช้งานอันมีลิขสิทธิ์ และห้ามมิให้อนุญาตให้แก่บุคคลอื่นอีก ซึ่งทำให้สถานภาพของผู้ได้รับอนุญาตในลักษณะดังกล่าวมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้สิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์ หากมีการละเมิดลิขสิทธิ์ในงานที่ได้รับอนุญาต ผู้เสียหายทางเศรษฐกิจตามความเป็นจริงก็คือผู้ที่ได้รับอนุญาต หากไม่มีอำนาจฟ้องแล้วจะทำให้ได้รับความเสียหายมาก

6.2 สิทธิในการขอให้ศาลมีคำสั่งระงับหรือละเว้นการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง ตามมาตรา 65 ก็เป็นสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือสิทธิของนักแสดง บทบัญญัติของมาตรา 65 นี้ เป็นมาตรการอย่างหนึ่งเพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นกับเจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง ซึ่งสามารถยื่นคำขอได้ตามข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 ซึ่งมีรายละเอียดในข้อ 12 ถึงข้อ 19 นอกจากนี้ยังสามารถใช้สิทธิขอให้ระงับการนำเข้าหรือส่งออกโดยร้องขอต่อพนักงานศุลกากรตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์และคำสั่งทั่วไปของกรมศุลกากรเลขที่ 27-28/2536

สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์และสิทธินักแสดง ตามมาตรา 65 มีสิทธิขอได้สองกรณีด้วยกันคือ เมื่อมีการกระทำการละเมิด หรือกำลังจะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการละเมิด ตามมาตรา 65 ซึ่งได้บัญญัติไว้ดังนี้

“ในกรณีที่มีหลักฐานโดยชัดแจ้งว่าบุคคลใดกระทำการ หรือกำลังจะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง เจ้า

ของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง อาจขอให้ศาลมีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวระงับ หรือละเว้น การกระทำดังกล่าวนี้ได้”

คำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่ง ไม่ตัดสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือสิทธิของนักแสดงในการเรียกร้องค่าเสียหายตามมาตรา 64 ซึ่งได้บัญญัติไว้ดังนี้

“ในกรณีที่มีการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ละเมิดชดใช้ค่าเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง ตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงความร้ายแรงของความเสียหาย รวมทั้งการสูญเสียประโยชน์ และค่าใช้จ่ายอันจำเป็นในการบังคับตามสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือสิทธิของนักแสดงด้วย

6.3 ข้อสันนิษฐานของกฎหมาย กฎหมายลิขสิทธิ์ได้บัญญัติข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับการฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์และสิทธินักแสดงไว้ในมาตรา 62 ดังนี้⁽²³⁾

---

(23) Bcc 1979 Art. 15

(1) In order that the author of a literary or artistic work protected by this Convention shall, in the absence of proof to the contrary, be regarded as such, and consequently be entitled to institute infringement proceedings in the countries of the Union, it shall be sufficient for his name to appear on the work in the usual manner. This paragraph shall be applicable even if this name is a pseudonym, where the pseudonym adopted by the author leaves no doubt as to his identity.

(2) The person or body corporate whose name appears on a cinematographic work in the usual manner shall, in the absence of proof to the contrary, be presumed to be the maker of the said work.

(3) In the case of anonymous and pseudonymous works, other than those referred to in paragraph (1) above, the publisher whose name appears on the work shall, in the absence of proof to the contrary, be deemed to represent the author, and in this capacity he shall be entitled to protect and enforce the author's rights.

“คดีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะ เป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า งานที่มีการฟ้องร้องในคดีนั้น เป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ หรือสิทธิของนักแสดงตามพระราชบัญญัตินี้ และโจทก์เป็น เจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงในงานดังกล่าว เว้นแต่จำเลยจะได้แย้งว่าไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงหรือได้แย้งสิทธิของโจทก์”

งานใดมีชื่อ หรือสิ่งใดที่ใช้แทนชื่อของบุคคลใดอ้างว่าตนเป็นเจ้าของ ลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงไว้ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของชื่อ หรือสิ่งที่ใช้แทนชื่อเป็นผู้สร้างสรรค์ หรือนักแสดง

งานใดไม่มีชื่อ หรือสิ่งที่ใช้แทนชื่อแสดงไว้หรือมีชื่อ หรือสิ่งที่ใช้แทนชื่อ แสดงไว้ แต่มิได้อ้างว่าเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง และมีชื่อหรือสิ่ง ใดที่ใช้แทนชื่อของบุคคลอื่นซึ่งอ้างว่าเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา หรือผู้พิมพ์และผู้

The provisions of this paragraph shall cease to apply when the author reveals his identity and establishes his claim to authorship of the work.

(4) (a) In the case of unpublished works where the identity of the author is unknown, but where there is every ground to presume that he is a national of a country of the Union, it shall be a matter for legislation in that country to designate the competent authority which shall represent the author and shall be entitled to protect and enforce his rights in the countries of the Union.

(5) (b) Countries of the Union which make such designation under the terms of this provision shall notify the Director General by means of a written declaration giving full information concerning the authority thus designated. The Director General shall at once communicate this declaration to all other countries of the Union.